

Verhale van
Antieke Wêrelde

Die
Heerskappy
van Perde

THINK
DIGITAL ACADEMY

Die Mongole is miskien die grootste perderuiters in die geskiedenis. Die Asiatiese steppe wat hulle die tuiste noem, is 'n oseaan van wiegende gras wat oor 800 km (5000 myl) strek - absolute hemel vir perde.

Bekende leiers, soos Genghis Khan, het die nomadiese perdry Mongole in die mees gedugte weermag in die geskiedenis georganiseer. Hierdie magtige soldate het dag en nag deur die wilde lande gereis, hulle het in ronde tente genaamd yurts geslaap en almal verower wat in hulle pad gestaan het.

As dit in ag geneem word dat die perd so sentraal in hul lewenswyse was, laat dit die vraag ontstaan; wanneer het Mongole leer perdry?

Hoe kon ons bewyse van perd ry in die argeologiese rekord? Wel, dit is hier waar ons 'n probleem teëkom. Ons kan saals of prente uitgrawe van mense wat perd ry, dit sal duidelike bewys van perd ry wees. Die probleem is dat delikate voorwerpe, soos saals, nie baie lank in die grond sou oorleef nie. Hulle sou vinnig niks anders as modder en wurm kos word nie.

Die uitgegrawe perd het dalk bewyse van 'n slegte rug. Om 'n Mongoolse vegter te dra, kan nogal moeilik wees, veral as hulle baie vir aandete gehad het, en die perd se skelet sal die swaarste dra. Tweedens kan die leisels wat om 'n perd se bek gebruik word, tekens op hul tande en kake laat.

Met dit in gedagte het die span gekyk na die geraamtes van perde wat aan die Khirigsuur kultuur van Mongolië behoort. Hulle het duidelike tekens van ry op hulle gevind. Dit beteken dat die mense van Mongolië vir ten minste 3000 jaar perd gery het!

Die Wiskunde en Wetenskap van Antieke Griekeland

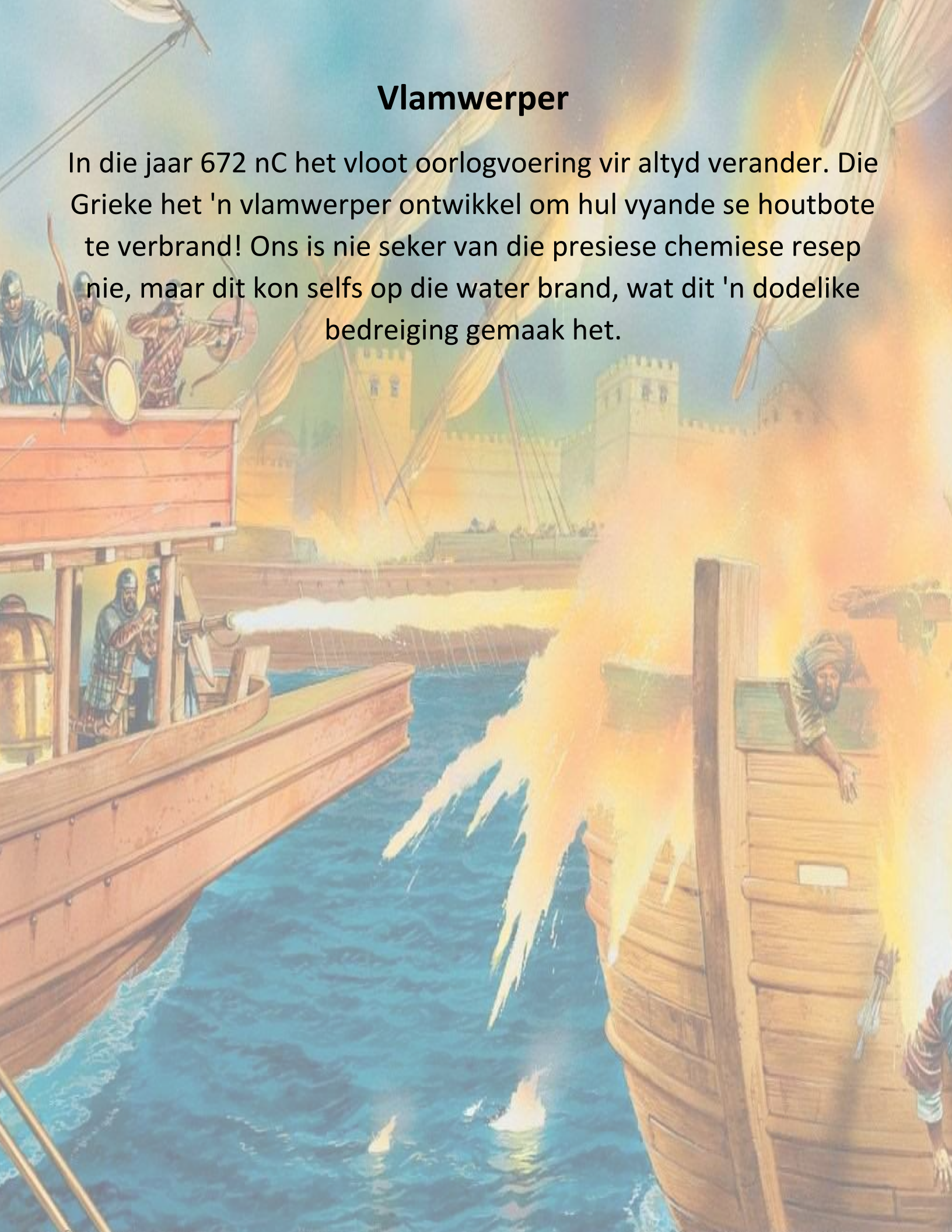
Wetenskap en wiskunde is verantwoordelik vir die wêreld om ons. Die foon in jou sak, die rekenaar in jou huis, en die vrieskas in jou kombuis wat jou heerlike roomys perfek koud hou – daar is alles 'n resultaat van wetenskaplike eksperimente.

Ons is geneig om aan wetenskap te dink as 'n baie moderne ding, maar mense in die antieke wêreld was ook ongelooflik slim! Een beskawing wat 'n groot impak op die wetenskap gehad het, was antieke Griekeland.

Vlamwerper

In die jaar 672 nC het vloot oorlogvoering vir altyd verander. Die Grieke het 'n vlamwerper ontwikkel om hul vyande se houtbote te verbrand! Ons is nie seker van die presiese chemiese resep nie, maar dit kon selfs op die water brand, wat dit 'n dodelike bedreiging gemaak het.

Stoomenjin

In 100 vC het Hero van Alexandrië 'n werkende stoomenjin ontwikkel! 'n Ketel water sou bo 'n vuur geplaas word. Soos die water warm geword het, het dit stoom uitgeskiet en dit het die masjien laat draai.

Hippocrates

Hippocrates was die vader van moderne medisyne. Hy was een van die eerste mense wat verstaan het dat siekte veroorsaak word deur probleme in die liggaam, nie kwaai gode nie. Hy het besef dat ons deur waarneming siektes kon verstaan en behandel. Sy eed "om geen kwaad te doen nie" word vandag nog deur dokters herhaal.

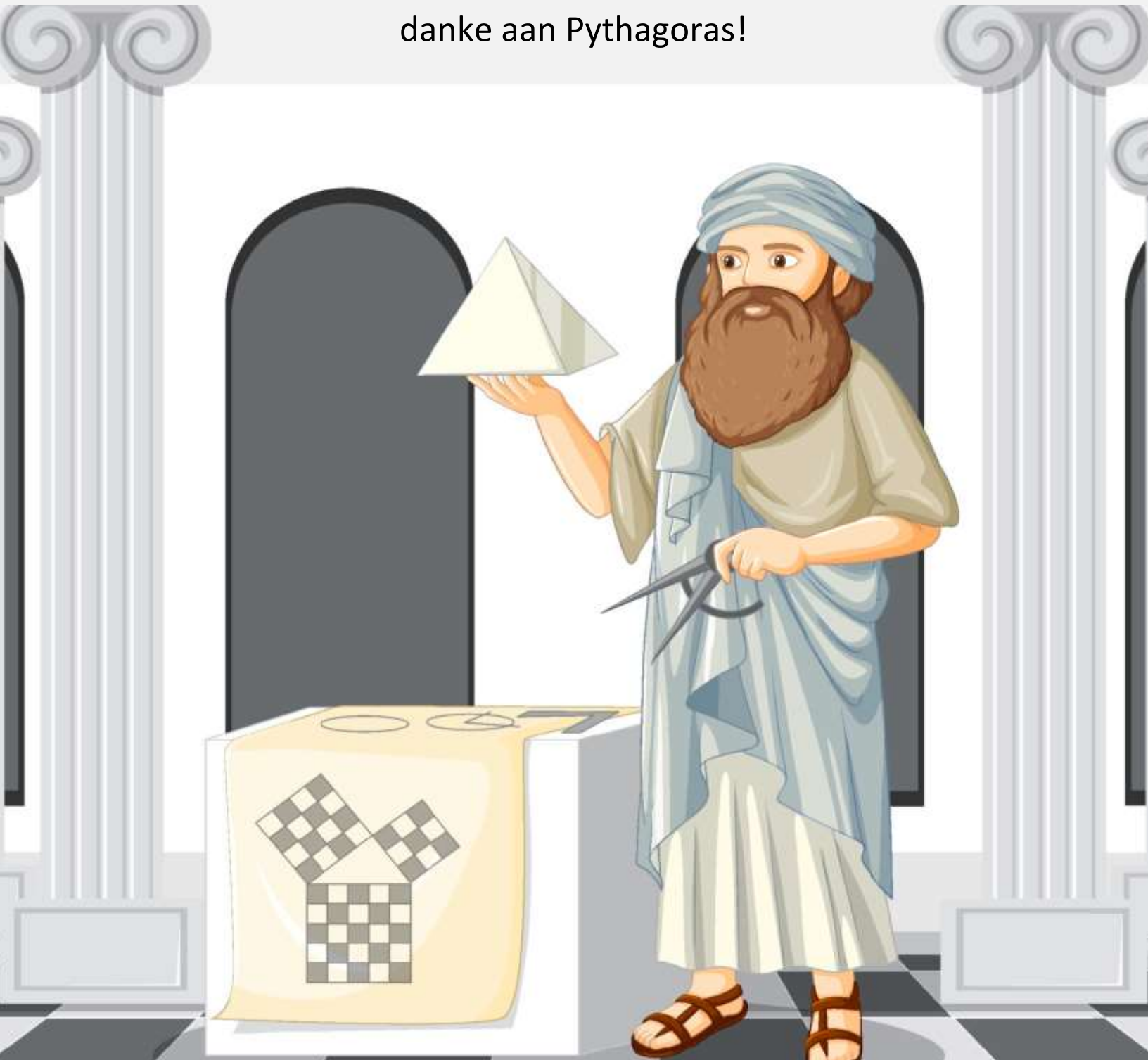
Almal aan Boord

Soos jy op hierdie kaart kan sien, is die gebied van Griekeland baie smal. Die stad Korinte het besef hulle kan 'n bootspoor oor Griekeland bou, wat twee seë verbind en matrose baie tyd bespaar. Hierdie spoor is die Diolkos genoem en op 'n manier was dit die wêreld se eerste spoorlyn.

Pythagoras

Pythagoras het rondom die jaar 500 vC geleef en is veral bekend daarvoor dat hy 'n formule uit gewerk het om die oppervlakte van 'n driehoek te ontdek. Dit klink dalk 'n bietjie vervelig, maar dit was eintlik 'n groot ontdekking. Elke keer as jy oor 'n brug ry sonder dat dit ineens stort, dit was alles te danke aan Pythagoras!

Die Antieke Rekenaar

In die jaar 1900 het sponssduikers (ja, daai ouens alweer), van die Griekse eiland Antikythera af geduik toe hulle 'n skeepswrak ontdek wat al 2000 jaar vreedsaam onder die golwe gelê het.

Binne die wrak het hulle ongelooflike antieke artefakte gevind, soos lewensgroot bronsbeelde en 'n groot kop van die filosoof, Philitas van Cos.

Die mees ongelooflike ontdekking was egter 'n beskeie klomp geroeste metaal. Soos die toestel skoon gemaak was, het dit geblyk dat dit 'n unieke en geheimsinnige vind was. Dit is die verhaal van Antikythera-meganisme, op 'n manier was dit wêreld se eerste rekenaar.

Nou hierdie was nie 'n rekenaar in die moderne sin nie. Dit kon geen speletjies speel nie, jy kon nie video's van snaakse honde daarop kyk of jou huiswerk doen nie. Die presiese funksie daarvan was nie in 1900 verstaan nie.

Dit was eers in die 1970's dat x-straal resultate die eerste keer onthul het wat dit gedoen het, en eers in 2006 dat ons ten volle verstaan het wat in hierdie vreemde stuk metaal aan gaan.

Die Antikythera-meganisme was 'n toestel vir die berekening van die posisies van die vlakke en liggame in die Sonnestelsel, of ten minste dié wat met die blote oog sigbaar was; die Son, die Maan, Mercurius, Venus, Mars, Jupiter en Saturnus.

Dit is waarskynlik makliker om dit as 'n soort horlosie voor te stel. Oorspronklik sou 'n klein hout kassie die verskillende ratte en kamratte bevat het. Met die draai van een draai knop aan die kant van die meganisme kon jy die posisie van al die hemelliggame op dieselfde tyd sien. Dit is moontlik gebruik om die korrekte datum te bereken om die Olimpiese Spele te hou.

Geskiedkundiges het van sulke toestelle gehoor – ou Romeinse en Griekse tekste noem dit – maar hulle was nie 100% seker of dit werklik bestaan het of presies hoe dit gewerk het nie. Totdat daardie sponsduikers die Antikythera-wrak gevind het, het ons nog nooit een gesien nie! Dit is werklik 'n fantastiese bewys van die wetenskaplike talente van die antieke Grieke.

Hulle kon nie net die bewegings van die planeete sonder teleskope bereken nie, maar hulle kon ook ratte en wysers produseer wat akkuraat genoeg is om hierdie bewegings in een gerieflike boks weer te gee. Geniaal!

THINK
DIGITAL ACADEMY